

Henryk Bogacki

"Der verwüstete Weinberg", Dietrich von Hildebrand, Regensburg 1973 : [recenzja]

Collectanea Theologica 44/2, 199

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Dietrich von HILDEBRAND, *Der verwüstete Weinberg*, Regensburg 1973, Verlag Josef Habel, s. 247.

Obserwator życia Kościoła dostrzega bez trudu obok korzystnych zmian przeprowadzanych w duchu Vaticanum II także wiele zjawisk negatywnych wykorzystujących hasła odnowy soborowej. Ogólna ocena obecnych przemian w Kościele nie jest łatwa. Dietrich von Hildebrand nie odczuwa jednak trudności w formułowaniu sądów. Przemiany są dla niego wynikiem świadomego działania destruktywnej zorganizowanej mafii dążącej do zniszczenia Kościoła. Taki pogląd wyraził już we wcześniejszych książkach³, zaś w tym dziele opinie negatywne ulegają nasileniu, co wyraziło się nawet w tytule. W oczach Hildebranda nie znajduje uznania właściwie żadne zjawisko czasu posoborowego. Wszędzie tropi kryjące się niebezpieczeństwa i zagrożenie Kościoła. Nawet w zmianach dokonanych w liturgii za zmarłych dopatruje się spływania sensu śmierci (s. 220—221)!

Niemal połowę książki (s. 133—238) zajmuje rozdział piętnujący rozmaite formy zeświecczenia Kościoła (*die Verdießseitigung*). Autor dopatruje się przesunięcia w Kościele zainteresowania z życia przyszłego na teraźniejsze. Środkiem ciężkości wielu encyklik, listów pasterskich i niezliczonych kazań jest — według Hildebranda — nie zbawienie nadprzyrodzone, ale urządzenie życia na ziemi.

W licznych wypowiedziach potępia bezwład hierarchii, która zamiast czuć nad właściwym pojmowaniem objawienia, poddaje się naciskom bez stawiania oporu (*Lethargie der Wächter*).

Książka sprawia przykre wrażenie. Uznając zapał i gorliwość autora można żałować, że zamiast śledzić urojone niebezpieczeństwa i doszukiwać się przejawów sprzyśięcia wrogów Kościoła, nie zdobył się na obiektywną analizę skomplikowanej i trudnej sytuacji Kościoła współczesnego, aby odkryć rzeczywiste zagrożenia. Upatrywanie lekarstwa na dzisiejsze bóleczki tylko w Tridentinum i Vaticanum I, do czego autor zachęca w swej książce, nie jest wystarczającym rozwiązaniem.

Ks. Henryk Bogacki SJ, Warszawa

Entwicklungslinien des deutschen Katholizismus, wyd. Anton Rauscher, München-Paderborn-Wien 1973, Verlag Ferdinand Schöningh, s. 115.

Katholische Sozialwissenschaftliche Zentralstelle (Mönchengladbach) powołała zespół badaczy różnych dyscyplin zajmujących się dziejami niemieckiego katolicyzmu począwszy do wieku XIX. Ukonstytuowała się grupa badawcza pod nazwą „Deutscher Katholizismus im 19. und 20. Jahrhundert”. Rezultaty jej prac są ogłaszane jako *Beiträge zur Katholizismusforschung* w dwóch seriach: jedna (A) poświęcona jest edycji źródeł, druga (B) — publikowaniu rozpraw.

Serię B rozpoczyna niniejszy tom gromadzący referaty wygłoszone podczas pierwszego sympozjum naukowego w Andechs w r. 1970⁴. Z tej racji książka

³ *Das Trojanische Pferd in der Stadt Gottes*, Regensburg 1968 (por. *Collectanea Theologica* 39, 1969, z. 2, 201—203); *Zölibat und Glaubenskrise*, Regensburg 1970.

⁴ Warto zaznaczyć, że wydano już drugi tom serii: Christoph Weber, *Aufklärung und Orthodoxie am Mittelrhein 1820—1850*, München-Paderborn-Wien 1973, a w przygotowaniu jako tom trzeci znajduje się dzieło zbiorowe: *Theologie und Sozialethik im Spannungsfeld der Gesellschaft. Untersuchungen zur Ideengeschichte des deutschen Katholizismus im 19. Jahrhundert* (wyd. Albrecht Langner).